

KRANTEBERICHTEN OVER DE GEVANGENIS TE WOERDEN. Medegedeeld door J.G.M. Boon.

Het Weekblad voor onderwijs en schoolwezen de *Wekker* bevat een hoofdartikel over het Gevangenis-Onderwijs, naar aanleiding van eene aan de leden der Tw. Kamer en ook aan die Redactie toegezonden brochure van den heer J. v. Dam Thz. te Woerden, die gedurende 32 jaren met het onderwijs in de gevangenis aldaar belast was. Reeds in 1822 bepaalde de Regeering, dat er onderwijs in de gevangenis zou gegeven worden, waaraan echter om de weinige vrucht die het scheen op te leveren en de daaraan verbonden kosten, tot heden slechts gebrekkig is voldaan. De heer v. Dam treedt als de verdediger van het onderwijs op en, zoo iemand, dan heeft hij hier recht van spreken. Hij deelt als resultaten van zijn onderwijs mede, dat van 1143 veroordeelden, waarvan 91 pct. zeer gebrekkig of in het geheel niet onderwezen waren, bij 85 pct. goede of ten minste redelijke vruchten verkregen werden. Een leesbibliotheek en eene vormschool voor niet schoolgaanden hadden ten gevolge, dat in 1½ jaar het cijfer van hen, die boeken ter lezing vroegen van 32 tot 52 pct. steeg, terwijl dat der cellestraffen van 14 tot 4 pct. daalde. Twee fac-similés, bevatten proeven van schrift van 2 leerlingen, die bij aankomst op 34 en 39-jarigen leeftijd geheel geen onderwijs genoten hadden; die proeven zijn werkelijk verrassend en een bewijs van wat er nog gedaan kan worden bij menschen van leeftijd. Niettemin zijn er nog 3 groote strafgevangenis voor mannen in ons land, waar geen onderwijs gegeven wordt. Wij vereenigen ons dan gaarne met de dringende aanvraag van den heer v. Dam, dat het gevangenis-onderwijs in 1871 afdoend en voor goed geregeld moge worden, en dat een eventueele poging daartoe bij de Tw. Kamer beter onthaal moge vinden dan die ten vorigen jare van den heer Moens, welke zich persoonlijk van de resultaten te Woerden verkregen overtuigd had. Door de uitgave van het geschrift van den heer v. Dam, zou de zaak in ruimer kring belangstelling kunnen wekken. (*Nieuwe Utrechtsche Courant* van 9 October 1870).

De N. Rott. Ct. zegt dat het in de strafgevangenis voor vrouwen te Woerden, aan de veroordeelden, die aldaar gemeenschappelijk opgesloten zitten, in verschillende vertrekken bij elkander arbeiden, te zamen eten en gewoonlijk driemaal daags een half uur wandelen, verboden is om vóór des avonds zes uur met elkander te praten. Van eene dergelijke abstraire toepassing van het Auburnsche systema, in geen der andere gevangenis in gebruik, mag, meent die *courant*, zonder wettelijke regeling geen sprake zijn. De N.R.C. spreekt den wensch uit, dat de aandacht van den nieuwen minister van justitie, onder meer op het gebied der justitie ook op deze willekeur moge gevestigd zijn. (*Nieuwe Utrechtsche Courant* van 13 November 1870).

In een ingezonden stuk in de N.R.Ct., geteekend door J.v.D., Thz., wordt het bericht omtrent de vrouwen-gevangenis te Woerden als eene onwaarheid wedergelegd en verworpen. De schrijver (indien wij ons niet vergissen de onderwijzer in die gevangenis, de heer v. Dam) die reeds meer dan 30 jaren dagelijks in de gevangenis verkeert, zegt dat er te Woerden nooit door iemand aan de invoering van 't Auburnsche systeem is gedacht, welk stelsel trouwens in een gemeenschappelijke gevangenis eene onmogelijkheid zoude zijn. 'In de strafgevangenis te Woerden — zoo lezen wij verder — is, gelijk in onze andere strafgevangenis, als *noodzakelijke* maatregel van orde, het *luide* en *voortdurend* spreken op de werk- en eetzaal verboden; bij de wandeling enkel het *luide* spreken. Op de slaapzaal, waar de veroordeelden niet aan een vaste zitplaats gebonden zijn, kunnen zij, met vermijding van alle geraas, meer vrolijk onder elkander spreken. Ten 9 uur moet ieder naar bed, en dan is een strenge stilte bevolen.' De schrijver vermeldt verder, als een bewijs hoe het bij vrij spreken toegaat, den inhoud van een paar verhalen, waarvan hij in een tijd van tijdelijke verslapping in het toezicht, door ziekte der bewakers, de ongeziene getuige was.

Ook zonder dat wij hier meer van zeggen, zullen onze lezers, — hoezeer even als wij vijanden van het willekeurig invoeren van een systeem als het Auburnsche, wat nu blijkbaar niet het geval is — zeker met ons instemmen, in 't geen de schrijver zegt: 'Waar moest het heen, als aan den veroordeelde het onbetoomde gebruik van zijne tong gelaten was?'. (*Nieuwe Utrechtsche Courant* van 20 November 1870).

1870.

1870.

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ DE VEREENIGING.

DIENSTREGELING, aangevangen 11 APRIL.

Van Leiden naar Woerden

Dagelijks, uitgenomen Zondag, 's morg. ten 6.45.
Maandag, Dingsdag, Woensdag en Donderdag,
's morgens 9.30.
Vrijdag, Zaterdag en Zondag, 's namidd. 2.10.

Van Leiden enkel tot Bodegraven

Vrijdag en Zaterdag, 's namiddags 12.30.
Dagelijks, uitgenomen Zondag, 's nam. ten 5.30.
Deze dienst in correspondentie naar Gouda.

Van Woerden naar Amsterdam

Maandag, 's morg. ten 3.—
" Weensdag, " 4.—
In correspondentie te Bodegraven naar Leiden.

Van Woerden naar Rotterdam

Dingsdags 's morgens ten 2.30.
In correspondentie naar Amsterdam en Leiden.

Van Bodegraven naar Alphen en Gouda

Donderdag van Bodegraven 's morgens 4.45.

Van Woerden naar Leiden

Maandag, Dingsdag, Woensdag 's morg. ten 11.30.
Donderdag, 's morg. 4.15, 11.—
Vrijdag, 's morg. ten 2.30.
Zaterdag en Zondag, 's morg. ten 5.30.
Dagelijks, uitgenomen Zondag, 's nam. ten 3.—

Van Bodegraven naar Leiden

Maandag, Dingsdag, Woensdag en Donderdag,
's morgens ten 5.30.
Vrijdag en Zaterdag, 's morg. ten 5.—
's nam. ten 3.—
De morgendiensten van Bodegraven in corres-
pondentie naar Amsterdam.

Van Amsterdam naar Woerden

Maandag en Woensdag, 's namiddags 1.30.

Van Rotterdam naar Woerden

Dingsdag, 's namiddags ten 1 uur.
In correspondentie naar Leiden.

Van Gouda naar Leiden

Donderdag 's morgens 11.30.

AANLEGPLAATSEN:

Woerden buiten de Leidsche poort.

Bodegraven den heer G. VAN HAAFTEN.

Gouda Bolwerk.

Rotterdam Haringvliet zuidzijde, eerste ligter
Agenten aldaar de heeren VERWEI & Comp.

Leiden Utrechtsche Veer bij de Hoogewoerds-
poort.

Alphen den heer JOH. SCHOUTEN.

Amsterdam Binnen-Amstel bij de Achtergracht.
En verder aan de bekende Stations.

De uren van af- en opvaart hebben plaats voor de diensten *Leiden*, *Bodegraven* en *Woerden*
volgens de aangegeven tijd te Leiden.

De dienst van *Amsterdam* volgens de Amsterdamsche tijd.

" " " *Rotterdam* " " *Rotterdamsche* "

De dienst van 5.30 's avonds uit *Leiden* kan bij uitkomst der zomerdienst van de Holl.
Spoor vermoedelijk 15 minuten vervroegen.

 Feestdagen kunnen soms verandering geven.

DE DIRECTIE.